

UCHWAŁA NR 405/XL/17
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO
z dnia 30 października 2017 roku

w sprawie upamiętnienia 500 - lecia Reformacji na obszarze obecnego województwa pomorskiego

Na podstawie art.18 pkt.20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 486¹) oraz § 10 ust. 2) Statutu Województwa Pomorskiego (Dz. Urz. Województwa Pomorskiego z 2002 r. Nr 39 poz.905 ze zm.²).

Sejmik Województwa Pomorskiego uchwala

rezolucję

w sprawie upamiętnienia 500 - lecia Reformacji na obszarze obecnego województwa pomorskiego

Sejmik Województwa Pomorskiego świadomy bogactwa kulturowego i ducha otwartości jaki wypływa z historii Pomorza, zdając sobie sprawę jaki wkład w nasze wspólne dziedzictwo wniosła Reformacja, pragnie upamiętnić Jubileusz 500-lecia Reformacji i przypomnieć współczesnym mieszkańcom Pomorza o zasługach ewangelików dla rozwoju naszego regionu.

31 października 1517 r. katolicki zakonnik augustiański Marcin Luter, ogłosił w Wittenberdze 95 tez, mających na celu reformę ówczesnego Kościoła. Wydarzenie to uważane jest za symboliczny początek Reformacji w Europie, której idee bardzo szybko dotarły do regionów nadbałtyckich, a w tym do Gdańska. Za sprawą ruchu reformacyjnego w Rzeczypospolitej i sąsiednich państwach rozpowszechniane były pisma religijne (w tym pierwsze tłumaczenie Biblii na język polski) i zrodziła się literatura w języku polskim – ewangelik Mikołaj Rej uznawany jest za ojca polskiej literatury. W dziejach najnowszych wybitnymi zasługami dla Polski zapisali się tacy ewangelicy mający związek z Pomorzem jak admirał Józef Unrug, pisarz Stefan Żeromski czy gen. Władysław Anders.

Szczególne znaczenie miała Reformacja dla rozwoju naszego regionu, na który składają się tereny historycznych krain: Księstwa Pomorskiego, Prus Królewskich i Prus Książęcych. Zachęcenie swobodą wyznaniową napływali do naszego regionu przybysze także z innych krajów, gdzie za sprzyjanie reformacji groziły represje. Swą pracowitością i umiejętnościami, a także dzięki znajomości zdobyczy cywilizacyjnych, przyczynili się do niebywałego rozwoju

¹ Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2016r poz. 1948, poz. 2260, Dz. U. z 2017r poz. 730, poz. 935, poz. 1475.

² Zmiany tekstu jednolitego Statutu zostały ogłoszone: Dz. Urz. W.P. z 2004r. Nr 56, poz. 1095, z 2006r. Nr 80, poz. 1691, z 2008r. Nr 76, poz. 1993, z 2013 r. poz. 3157.

kulturalnego i rozkwitu gospodarczego Pomorza Gdańskiego. Pamiętamy, że w ścisłym związku z ideami odnowy życia religijnego zapoczątkowanymi przez Lutra powstały na naszym obszarze wspaniałe dzieła sztuki, którymi szczycą się do dziś nasze miasta, a tworzone dla protestanckich świątyń kantaty i muzyka organowa przyciągają swoim pięknem muzykologów naszych czasów. Szczególnie Gdańsk stał się ważnym ośrodkiem ruchu reformacyjnego, promieniując na całą Rzeczypospolitą. W tym duchu ukazywały się nad Motławą setki publikacji również polskojęzycznych, a w 1586 r. bytowski pastor Szymon Krofey wydał tłumaczenie modlitewników uznawane przez badaczy za najstarszy zabytek piśmiennictwa w języku kaszubskim. Tego też okresu sięgają początki gdańskiego Gimnazjum Akademickiego – szkoły, która wykształciła wiele wybitnych postaci jak choćby Jana Heweliusza czy Daniela Gralatha. Gimnazjum mając wielkie zasługi dla krzewienia nauki przez stulecia zasłużyło się także w rozpowszechnianiu znajomości polszczyzny wśród mieszkańców regionu, a wspaniałe zasoby jego biblioteki są współcześnie wielkim skarbem Biblioteki PAN w Gdańsku. Profesorowie gimnazjalni pisali podręczniki do nauki różnych języków, a w pobliskiej kaplicy św. Anny wygłaszali polskojęzyczne kazania. Najwybitniejszym z nich był znany językoznawca, filozof i wydawca działający w I połowie XIX w. pastor Krzysztof Celestyn Mrongowiusz.

Zmiany polityczne i ludnościowe będące rezultatem II wojny światowej wpłynęły na znaczne zmniejszenie liczby protestantów w naszym regionie. Współcześnie skupiają się oni w dwóch wspólnotach parafialnych ewangelicko-augsburskich mających swoje siedziby w Słupsku i Sopocie. Sejmik Województwa Pomorskiego wyraża głębokie przekonanie, że wspólnoty te będą trwałe, a owoce pracy jej członków nadal będą ubogacały dziedzictwo naszego regionu. W roku 500 - lecia Reformacji pragniemy szczególnie docenić wkład, jaki wnieśli protestanci w ukształtowanie pomorskiego dziedzictwa. Mamy nadzieję, że obchody tego Jubileuszu będą okazją do szerszego zainteresowania się tym wielkim dorobkiem przez większe grono obecnych mieszkańców Pomorza. W duchu refleksji nad przeszłością i czasem obecnym, w roku 500 - lecia Reformacji, pragniemy wyraźnie podkreślić, że chcemy aby nasz region i jego mieszkańcy, niezależnie od pochodzenia etnicznego i wyznawanej religii, stanowili w przyszłości nadal przykład wzajemnego zrozumienia, szacunku i współpracy.

**Przewodniczący Sejmiku
Województwa Pomorskiego**

Jan Kleinsmidt